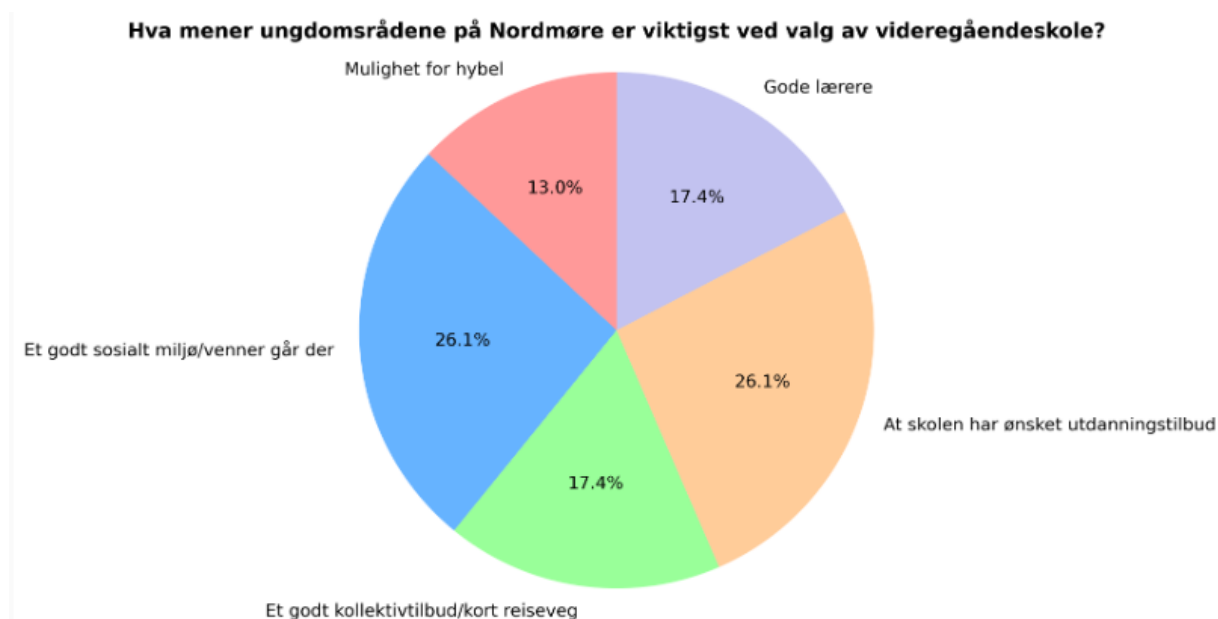

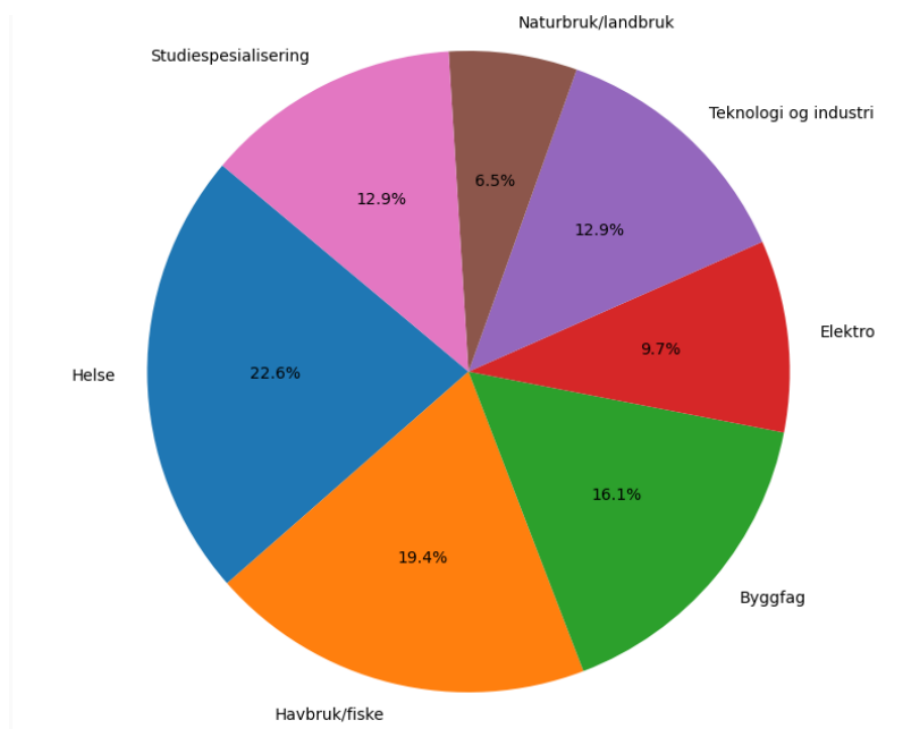
Hva er viktigst for ungdomsrådene på Nordmøre når det gjelder videregående opplæring?

Dette er en kort rapport fra Nordmøre Regionråd IPR som oppsummerer hva ungdomsrådene i regionen mener er viktigst når det gjelder videregående opplæring. Rapporten er basert på en spørreundersøkelse sendt til ungdomsrådene i alle kommunene på Nordmøre, og inngår som grunnlag for regionrådsmøtet 23. mai 2025 i Surnadal.

Grafen under viser hva ungdomsrådene mener er det viktigste for ungdom når det gjelder valg av videregående skole. Her ser vi at ønsket utdanningstilbud og et godt sosialt miljø hvor vennene også går er det viktigste for ungdom ved valg av videregående skole.

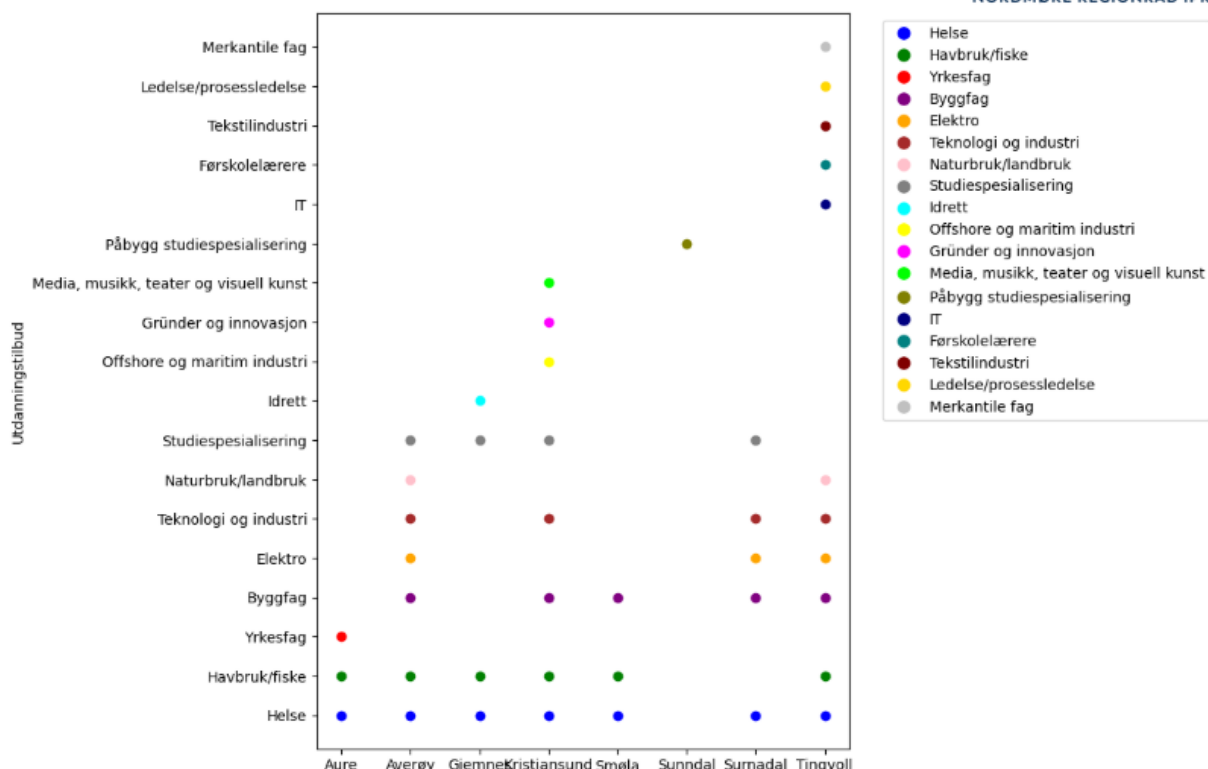

Hvilke utdanningstilbud mener ungdomsrådene det er mest behov for på Nordmøre?

Grafen over viser de utdanningene som mer enn et ungdomsråd mener det er behov for. Her ser vi at helse er det utdanningstilbudet som de fleste ungdomsrådene mener det er størst behov for, etterfulgt av havbruk/fiske, byggfag, teknologi og industri og studiespesialisering.

I grafen under ser vi hvordan alle utdanningstilbudene som ungdomsrådene mer det er behov for er fordelt mellom kommunene. Her kan vi se at det i tillegg til utdanningslinjer som flere av kommunene har behov for, så er det også mange av behovene som er nevnt av bare en av ungdomsrådene. Dette kan indikere at hver kommune har sine egne unike behov, og for å treffe behovene på kompetanse i regionen så må man se på behovene for hver enkelt kommune.

Yrkesfag

Et gjennomgående tema i svarene fra ungdomsrådene er den sterke etterspørselen etter yrkesfaglig utdanning. Alle kommunene trekker frem behov for linjer innen helse og omsorg, bygg og anlegg, teknologi og industrifag, elektro, samt havbruk og naturbruk. En ungdom fra Aure oppsummerer det slik: «*Det er viktigst med yrkesfag, dei fleste vel det.*»

Flere kommuner understreker at linjene må tilpasses behovene i det lokale næringslivet. Tingvoll fremhever tekstilindustri, jord- og skogbruk og lokalmatproduksjon.

Ungdomsrådet i Tingvoll viser til at «*det er størst behov for fagarbeidere innen tekstilindustri, bygg og anlegg, elektro, jord- og skogbruk og akvakultur.*»

Kristiansund peker på maritime næringer, logistikk, sjømatproduksjon og havindustri, og sier: «*Kristiansund er en kystby som er i nærhet av fiskeri, havbruk, offshore og maritime industrier.*»

Teknologi, IT og innovasjon

I tillegg til de tradisjonelle yrkesfagene peker flere kommuner, på behovet for utdanning innen teknologi, IT og innovasjon. Ungdomsrådet i Tingvoll svarer: «*Det er kommet inn sterke ønsker og behov for utdanning innen programmering, automasjon og KI fra noen bedrifter.*»

Kristiansund ungdomsråd foreslår at det etableres gründerskole og innovasjonslinjer for å dyrke lokale entreprenører. *«Gründerskole eller innovasjonslinjer hadde vært stort også, det å dyrke lokale entreprenører og unge bedriftsskapere,»* sier en ungdom derfra.

Helse

Helse og omsorg trekkes også frem som et kritisk område fra ungdomsrådene på Nordmøre. Behovene gjelder både demensomsorg, rehabilitering, miljøarbeid, farmasi og velferdsteknologi. *«Innenfor helse nevnes spesielt generelt helsefag, miljøarbeid, eldreomsorg, demensomsorg, rehabilitering, velferdsteknologi og farmasi som fagområder som må styrkes,»* svarer ungdomsrådet i Tingvoll.

Studiespesialisering

Flere kommuner, blant annet Kristiansund, Averøy og Sunndal, uttrykker behov for studiespesialisering, ofte i kombinasjon med yrkesfag. Ungdomsrådet i Sunndal peker på utfordringen med lav søkning til påbygg: *«Ettersom yrkesfag er populært i Sunndal, ønsker mange å ta generell studiekompetanse via påbygg. Dette vil ikke være et tilbud skoleåret 2025/26 pga. mangel på søkere.»*

Andre fag

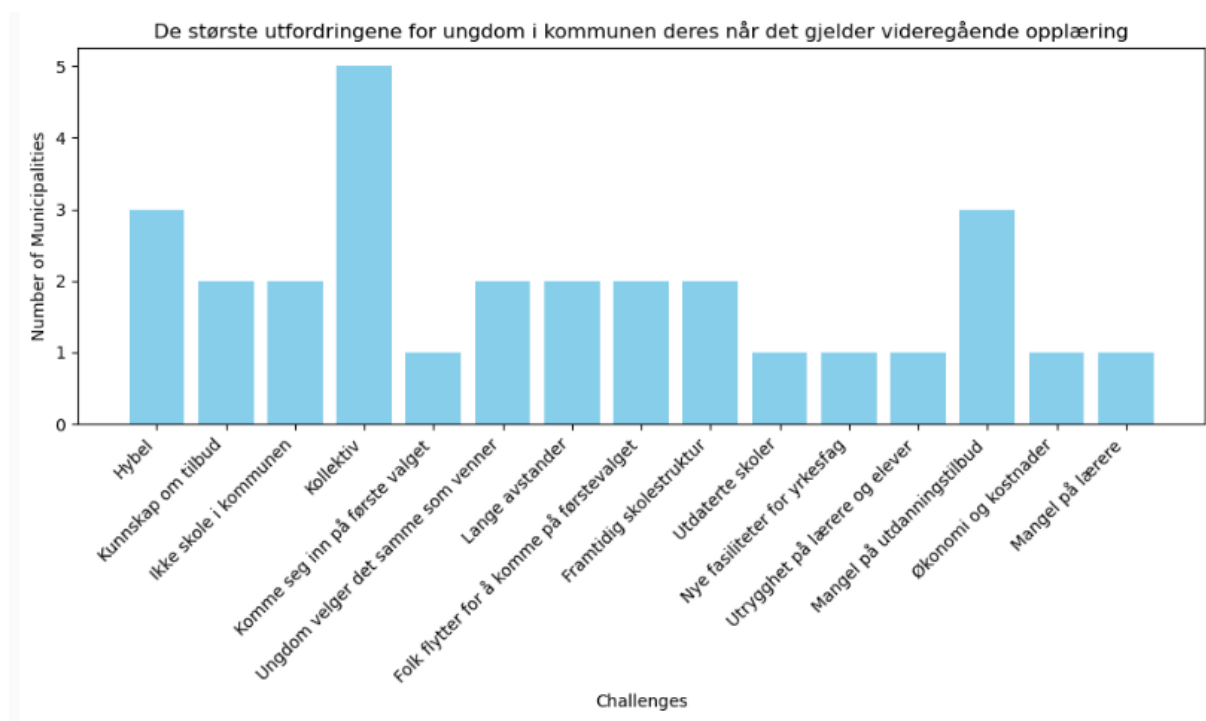
Kunst, kultur og kreative fag er også viktig for mange ungdommer i Kristiansund. Kristiansund ønsker å styrke sin kulturprofil med fag som media, musikkproduksjon, teater og visuell kunst. *«Kunst og kultur, media, musikkproduksjon, teater og visuell kunst – det hadde hjulpet ved å styrke byens kulturprofil,»* sier en ungdom fra byen.

Gjemnes ungdomsråd drar også fram idrett som et viktig utdanningstilbud i regionen.

Integrering

Tingvoll trekker også frem behovet for integrering og språkopplæring, særlig for flyktninger. De understreker behovet for norskopplæring og kvalifisering til arbeid: *«Det er et stort behov for god norskopplæring av flyktninger og kvalifisering av flyktninger til helsearbeidere og arbeid i barnehage.»*

Hva er de største utfordringene for ungdom i kommunen deres når det gjelder videregående opplæring?

Lange avstander og dårlig kollektivtilbud

Ungdomsrådene på Nordmøre peker på flere gjennomgående utfordringer knyttet til videregående opplæring. Den mest fremtredende er geografisk avstand og dårlig kollektivtilbud. I mange kommuner må elever reise langt eller flytte på hybel for å kunne gå på ønsket linje. En ungdom fra Averøy svarer: «Jeg mener at det er et stykke fra Averøy-Kristiansund, tror man må ta 2 busser for å komme seg på skole. Jeg bruker 1 time hver dag i transport.» Smøla ungdomsråd forteller om et ustabilt kollektivtilbud som skaper stor usikkerhet for elever fra Smøla.

Begrenset linjetilbud

Flere kommuner, blant annet Tingvoll, Sunndal og Aure, beskriver et begrenset utdanningstilbud med få linjer å velge mellom. Dette kan føre til at elever må flytte eller pendle langt for å ta den utdanningen de ønsker seg, eller at de må velge en annen linje enn førstevalget. En ungdom fra Averøy svarer: «Noen må reise bort hvis de vil gå skolen de vil, for eksempel fiske og fangst.» Ungdomsrådet i Sunndal sier det slik: «Det er for få utdanningstilbud. Dette vil bidra til at flere vil flytte.»

I Kristiansund nevnes det at skolene er utdaterte: «Skolene er utdaterte, yrkesfag kunne trengt nye fasiliteter. Det er ikke stort nok spekter for det man ønsker.» Flere av ungdomsrådene i undersøkelsen etterlyses bedre informasjon og veiledning om linjevalg

og fremtidsmuligheter. Ungdomsrådet i Gjemnes skriver at det er: «*for lite info om type linjer/valg.*»

Sosiale og økonomiske utfordringer

I tillegg til de strukturelle forholdene, peker ungdommene på flere sosiale og personlige utfordringer. På Averøy og Gjemnes sier ungdommene at mange har vanskelig for å ta selvstendige valg og i stedet velger å følge venner. «*Jeg tror kanskje mange sliter med å ta et selvstendig valg. De velger heller å gå der venner går,*» sier en ungdom fra Averøy. På Smøla blir også økonomiske utfordringer nevnt: «*Det er dyrt og vanskelig økonomisk.*»

Kommune	Utfordringer
Aure	Mangler VGS, vanskelig å finne hybel, lite informasjon
Averøy	Lang reisevei, dårlig kollektiv, påvirkning fra venner, få plasser på ønskede linjer
Gjemnes	Dårlig kollektiv, påvirkning fra venner, lite informasjon
Kristiansund	Utdaterte skoler, manglende trygghet og dårlig kollektivtransport
Smøla	Må flytte på hybel, økonomiske utfordringer og ustabil kollektivtransport
Sunndal	Få utdanningstilbud, risiko for fraflytting
Surnadal	Mangel på lærere og ressurser
Tingvoll	Usikker fremtid for skolestruktur, dårlig kollektivtilbud

Har dere forslag til hva som bør forbedres i framtidens videregående skoletilbud?

Svarene fra ungdomsrådene på Nordmøre viser tydelige mønstre i hva ungdommene ønsker seg av framtidens videregående skoletilbud. Mange av tilbakemeldingene handler om tilgjengelighet, flere og bedre linjetilbud, samt ønske om bedre fasiliteter og veiledning.

Kollektivtransport og tilgjengelighet

Et viktig tema er kollektivtransport og tilgjengelighet. Mange ungdommer, særlig fra Aure, Averøy og Gjemnes, peker på behovet for flere og bedre bussruter. Lang reisevei er en stor belastning for mange, og flere ungdommer må bytte buss flere ganger hver dag. En ungdom fra Averøy uttrykker det slik: *«Det som bør forbedres i framtidens videregående skoletilbud er bedre tilgang på skolebusser. Flere er nødt til å ta to busser for å komme til skolen, og for mange kan det være utfordrende.»*

Behovet for hybelordninger trekkes også fram som et ønske: *«Bedre muligheter for de som bor langt unna, til å skaffe hybel,»* sier en annen ungdom fra Averøy. På Smøla etterlyses også forbedringer på hurtigbåtforbindelsen: *«Mer stabil og billigere hurtigbåt trekkes frem av flere,»* sier ungdommene fra Smøla.

Bredere utvalg linjetilbud

Når det gjelder linjetilbud og yrkesfag, ønsker ungdommene et bredere utvalg av yrkesfaglige linjer. Linjer som teknologi og industrifag (TIP), havbruk, fiske og fangst nevnes som spesielt etterspurte. Det pekes også på behovet for mer praktisk og fleksibel undervisning, særlig i Tingvoll og Sunndal. I Sunndal og Surnadal er det et sterkt ønske om å bevare dagens tilbud, og noen foreslår samarbeid mellom skoler og bruk av digital undervisning for å sikre bredden. *«Mer yrkesfag, siden det trengs. Når det ikke er mange linjer som for eksempel TIP i nærheten, blir det utrolig høyt snitt på linja,»* forklarer en ungdom fra Aure. Andre etterlyser flere skoleplasser: *«Flere skoleplasser på yrkesfaglige linjer, for eksempel havbruk,»* sier en ungdom fra Averøy. Det pekes også på behovet for bedre samsvar mellom utdanning og arbeidsliv: *«De som går yrkesfag burde bli sikret en lærlingplass ute i en bedrift. Ikke ta inn flere enn det er mulige lærlingplasser.»*

Fasiliteter og skolebygg

Fasiliteter og skolebygg er et annet område der flere ungdommer mener det må skje forbedringer. I både Kristiansund og Tingvoll påpekes behovet for mer moderne bygg og bedre utstyr. En ungdom fra Kristiansund ønsker seg: *«Større spekter på program og bedre fasiliteter.»* Ungdomsrådet i Tingvoll etterlyser både oppdaterte bygg og bedre

undervisningsformer: *«Mer praktisk/fleksibel undervisning på yrkesfag, aktuelle linjetilbud og større grad av universell utforming og mer moderne bygningsmasse.»*

Bedre veiledning

Når det gjelder støtte og informasjon, fremhever særlig ungdom fra Gjemnes behovet for bedre veiledning om yrker og linjevalg, samt hjelp til å finne hybel ved flytting. En ungdom sier det slik: *«Mer info om forskjellige yrker og skolelinjer for å gjøre valg lettere, bedre kollektivtilbud så ungdom kan bo i kommunen når de går vgs, hjelp/støtte til å finne hybel ved flytting.»* Surnadal etterlyses også bedre ressursstøtte for elever med særskilte behov.